Detaljni izvedbeni plan

Akademska godina: 2025/2026	**Semestar:** Zimski
Godina studija: 1	**Studij:** Program za stjecanje kompetencija nastavnika - Model A (R) (izborni) (Program za stjecanje kompetencija nastavnika)

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU

Naziv kolegija: Ideologija i praksa komunizma u povijesnoj perspektivi	
Kratica kolegija: IZBP-80	
ECTS bodovi: 4	**Šifra kolegija:** 153213
Preduvjeti za upis kolegija: Nema	
Ukupno opterećenje kolegija	
Vrsta nastave	**Ukupno sati**
Predavanje	30
Seminar	15
Mjesto i vrijeme održavanja nastave: HKS – prema objavljenom rasporedu	

II. NASTAVNO OSOBLJE

Nositelj kolegija

Ime i prezime: Mihaljević Josip	
Akademski stupanj/naziv:	**Izbor:** naslovni izvanredni profesor
Kontakt e-mail: jmihaljevic@isp.hr	**Telefon:**
Konzultacije: Prema objavljenom rasporedu	

Suradnici na kolegiju

III. DETALJNI PODACI O KOLEGIJU

Jezik na kojem se nastava održava: English

Opis kolegija	Glavni cilj predmeta je stjecanje znanja i vještina potrebnih za razumijevanje fenomena komunizma. Osnovni pristup na kolegiju temeljit će se na povijesnim znanostima, a koristit će se i neki rezultati i pristupi drugih srodnih disciplina, prvenstveno filozofije, sociologije i politologije. Fenomen komunizma analizirat će se od njegovih filozofskih ishodišta u 19. stoljeću, preko različitih varijacija komunističkih ideologija, pokreta i režima, a predstavit će se i značenje koje komunizam ima u današnjem svijetu. U radu kolegija studente će se poticati na samostalno artikuliranje stavova, unaprjeđenje kritičkog razmišljanja te stjecanje vrijednosnih stavova prema totalitarnim ideologijama i njihovim povijesnim artikulacijama.
Očekivani ishodi učenja na razini kolegija	1. Opisati osnovne probleme interpretacije komunizma kao povijesne pojave. 2. Vrednovati dosadašnje historiografske napore u prikazivanju povijesti komunizma. 3. Interpretirati pojedine važnije izvore i literaturu za povijest komunizma. 4. Objasniti nužnost interdisciplinarnoga promatranja komunizma kao transnacionalnog povijesnog fenomena. 5. Održati jasno i strukturirano usmeno izlaganje. 6. Pridržavati se etičkih načela u radu.
Literatura	
Obavezna	Pipes, Richard. Komunizam: Povijest intelektualnog i političkog pokreta. Zagreb: Alfa, 2006.

Dopunska	Banac, Ivo. Sa Staljinom protiv Tita. Informbirovski rascjepi u jugoslavenskom komunističkom pokretu. Zagreb: Globus, 1990. Brown, Archie. The rise and fall of communism. London: Vintage Books, 2010. Che Guevara, Ernesto. Sjećanja na Kubanski revolucionarni rat. Zagreb: Profil multimedija, 2011. Coltman, Leycester. Stvarni Fidel Castro. Zagreb: Naklada Ljevak, 2005. Courtois, Stéphane. Komunizam i totalitarizam. Zagreb: Alfa, 2011. Courtois, Stephane et al. (ur.) Crna knjiga komunizma: zločini, teror, represija. Zagreb: Politička kultura / Golden marketing, 1999. De Benoist, Alain. Komunizam i nacizam: 25 ogleda o totalitarizmu u XX. stoljeću (1917.-1989.); prevela Ivana Barišić. Zagreb: Z. Hasanbegović, 2005. Duda, Igor. Pronađeno blagostanje: svakodnevni život i potrošačka kultura u Hrvatskoj 1970-ih i 1980-ih. Zagreb: Srednja Europa, 2010. Đilas, Milovan. Nova klasa: kritika savremenog komunizma. Zagreb: Feniks knjiga, 2010. Fowkes, Ben. The rise and fall of communism in Eastern Europe. Basingstoke ; London : Macmillan Press, 1995. Furet, Francois. Prošlost jedne iluzije : ogled o komunističkoj ideji u XX. stoljeću. Zagreb: Politička kultura, 1997. Garton Ash, Timothy. Mi građani: revolucije 1989.: svjedočanstva iz Varšave, Budimpešte, Berlina i Praga. Zagreb: Novi Liber, 1993. Holzer, Jerzy. Komunizam u Europi: povijest pokreta i sustava vlasti. Zagreb: Srednja Europa, 2002. Jandrić, Berislav. Hrvatska pod crvenom zvjezdom: Komunistička partija Hrvatske 1945.-1952.: Organizacija, uloga, djelovanje. Zagreb: Srednja Europa, 2005. Klasić, Hrvoje. Jugoslavija i svijet 1968. Zagreb: Naklada Ljevak, 2012. Koenen, Gerd. Što je bio komunizam? Zagreb: Durieux, 2011. Konkvest, Robert. Čemerna žetva: sovjetska kolektivizacija i teror gladi. Beograd: "Filip Višnjić", 1988. Kurlansky, Mark. 1968 –Godina koja je uzdrmala svijet. Naklada Ljevak, 2007. Lenjin, Vladimir Il'ič Ul'janov. Država i revolucija: učenje marksizma o državi i zadaće proletarijata u revoluciji (prev. Rodoljub Čolaković). Beograd: Kultura, 1947. Marcelić, Jasna; Lipovac, Marijan. Václav Havel: Politička biografija. Zagreb: Hrvatsko-češko društvo; Srednja Europa, 2018. Marx, Karl; Engels, Friedrich. Komunistički manifest. Zagreb: Naklada Pavičić, 2010. Mazower, Mark. Mračni kontinent: Europsko dvadeseto stoljeće. Zagreb: Prometej, 2004. (str. 241.-273., 345.-375.) Mrkoci, Vladimir. Kratka povijest komunizma (za nekomuniste). Zagreb: Naklada Pavičić, 2017. Obradović, Marija. „Narodna demokratija" u Jugoslaviji 1945-1952. Beograd: Institut za noviju istoriju Srbije, 1995. Overy, Richard J. Diktatori. Zagreb: Naklada Ljevak, 2005. Pleterski, Janko, et al. Povijest Saveza komunista Jugoslavije. Beograd: Izdavački centar Komunist / Narodna knjiga / Rad, 1981. Pons, Silvio; Service, Robert (ur.). A dictionary of 20th-century communism. Princeton; Oxford: Oxford University Press, 2010. Riklin, Mihail. Komunizam kao religija: intelektualci i oktobarska revolucija. Zaprešić: Fraktura, 2010. Sedmi Kongres Saveza komunista Jugoslavije. Beograd: Kultura, 1958. Smith, Stephen A. (ur.). The Oxford handbook of the history of communism. New York: Oxford University Press, 2014. Spehnjak, Katarina. Javnost i propaganda: Narodna fronta u politici i kulturi Hrvatske 1945. – 1952. Zagreb: Dom i svijet, 2002. Kos-Stanišić, Lidija. "Adios Fidel, povijest će te osloboditi!." Političke analize 7, br. 28 (2016): 35-39. Todorova, Maria (ur.). Remembering communism: genres of representation. New York: Social Science Research Council, 2010. Wheen, Francis. Marxov Kapital. Zagreb: Srednja Europa, 2009. Yekelchyk, Serhy. Stalin's Citizens: Everyday Politics in the Wake of Total War. New York: Oxford University Press, 2014. Young, Glennys. The communist experience in the twentieth century: a global history through sources. New York; Oxford: Oxford University Press, 2012.

Način ispitivanja i ocjenjivanja

Polaže se DA	**Isključivo kontinuirano praćenje nastave** NE	**Ulazi u prosjek** DA

Preduvjeti za dobivanje potpisa i polaganje završnog ispita	1. Redovito pohađanje nastave – prisutnost na najmanje 70% nastave prema studijskom programu i izvedbenom nastavnom planu; 2. Uredno izvršene seminarske obveze – održano samostalno izlaganje; 3. Stjecanje minimalnog uspjeha od 35% bodova tijekom nastave unutar zadanih nastavnih aktivnosti – ostvareno kumulativno.
Način ocjenjivanja	Brojčana ljestvica ocjenjivanja studentskog rada: dovoljan (2) – 50–64,9% dobar (3) – 65–79,9% vrlo dobar (4) – 80–89,9% izvrstan (5) – 90% i više Način stjecanja ocjene: a) Nastavne aktivnosti – 70% ocjene • seminarske obveze – 20% • 1. kolokvij – 25% • 2. kolokvij – 25 % b) Završni ispit – 30% ocjene (za prolaz je nužno riješiti 50% ispita) • usmeni ispit – 30%
Način polaganja ispita	1. Nastavne aktivnosti – seminarske obveze, 1. kolokvij (pismeni) i 2. kolokvij (pismeni); 2. Završni ispit (usmeni).
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava za prijenos bodova	

VRSTA AKTIVNOSTI	ECTS bodovi - koeficijent opterećenja studenata	UDIO OCJENE (%)
Pohađanje nastave	1.2	0
Kolokvij-međuispit	0.7	25
Kolokvij-međuispit	0.7	25
Seminarska aktivost i izlaganje	0.6	20
Ukupno tijekom nastave	**3.2**	**70**
Završni ispit	0.8	30
UKUPNO BODOVA (nastava+zav.ispit)	**4**	**100**

IV. TJEDNI PLAN NASTAVE

Predavanja

#	Tema
1	Uvodno predavanje
2	Ishodišta komunizma i stvaranje socijalističkih pokreta
3	Komunistička misao nakon Karla Marxa
4	Komunizam u prvoj polovici 20. stoljeća
5	Komunizam u ratu
6	Stvaranje željezne zavjese i država „narodne demokracije“ nakon Drugog svjetskog rata
7	1. kolokvij
8	Rascjep komunističkog monolita: od Informbirooa do traženja novih putova u komunizam
9	Različiti modeli komunističkog osvajanja vlasti
10	Pokušaji reformi u komunizmu i raspad komunističkog sustava u Europi
11	Komunizam na Zapadu, komunizam danas i problemi interpretacija
12	Komunizam i religija
13	Živjeti u komunizmu
14	2. kolokvij
15	Završno predavanje

Seminari

#	Tema
1	Uvodni seminar
2	Komunistički manifest
3	Država i revolucija
4	Završni seminar
5	Diktatori
6	Rezolucija informbiroa
7	1. kolokvij
8	Nova klasa
9	Kastrizam
10	Prošlost jedne iluzije
11	Komunizam i totalitarizam
12	Komunizam kao religija
13	Povijest komunističke svakodnevice
14	2. kolokvij